

Waait of stormt het in boerenland?

Supermarkten zijn begonnen aan een Europese strijd en hebben geen oog voor de belangen van hun leveranciers. Wat betekent dit voor boer en tuinder? Die vraag leg ik wekelijks voor aan een boer of tuinder op AGD.Foodlog. Waait of stormt het in boerenland?

DOOR DICK VEERMAN

Een greep uit het nieuws van afgelopen tijd:

Volgens een gisteren door het LEI gepubliceerd rapport kan driekwart van de glastuinders niet meer voldoen aan zijn verplichtingen. Op een congres in België vertelde LEI-baas Ruud Huirne begin deze maand dat de Nederlandse banken – lees Rabobank – de crisis in de tuinbouw hebben aangewakkerd door de groei enorm te stimuleren. Raboman Duijzer vertelde een maand of twee geleden in deze krant dat zijn bank wat lang was doorgestaan met financieren, maar dat die tuinders zelf hadden moeten begrijpen dat ze te veel krediet vroegen. Voor een bankier is dat best een bijzondere uitspraak. Insiders vertelden me dat waarschijnlijk meer dan de helft van de glastuinbouw bedrijven stil in de verkoop staat. De buurman neemt niet meer over.

Akkerbouw en fruitteelt

Uien, aardappelen, appels, ze leveren weinig op terwijl ik er als consument genoeg voor moet betalen. Tijdens de oogst lagen de koelhuizen nog vol appels van vorig jaar. De laagste prijs – die ik vernam in oktober – was twee cent voor een kilo goudreinetten. De betreffende teler overwoog te stoppen. Of een buurman hem overnam weet ik niet.

Supermarkten, boeren, tuinders, telers

“Supermarkten zijn in de periode 2005 – 2008 niet in staat zijn geweest om de prijzen eenzijdig winstgevend te verhogen ten koste van de producent en de consument”, concludeerde de NMA in zijn onderzoek naar de machtsopbouw in de keten tussen boer en super. Boerenbaas Albert Jan Maat die om het onderzoek had gevraagd, toonde zich blij en las er totaal wat anders in: “De marges bij de supermarkten zijn het hoogst. Ook is duidelijk dat de mededingingswetgeving eenzijdig is gericht op de consument en de supermarkten en niet op de agrarische producenten. Bijzonder, want het CBL, de belangbehartiger van de verenigde Nederlandse supers, bleek ook al blij. De uitkomsten bevestigen dat de kritiek van producenten en politici in Den Haag en Brussel over de vermeende marktmacht van supermarkten onterecht is.”

Een aantal paprikatelers die hun boeken en bankrekening er eens op natelden was helemaal niet blij. Ze constateerden dat de NMA denkt dat ze een derde meer krijgen voor het paprika's dan uit hun eigen boeken blijkt. Ook melkveehouders waren niet blij. Hun melkprijs daalde 30%, groothandelsprijzen van kaas bleven sinds 2007 gelijk, en supermarktprijzen gingen 25 % omhoog. Wie zit er mis?

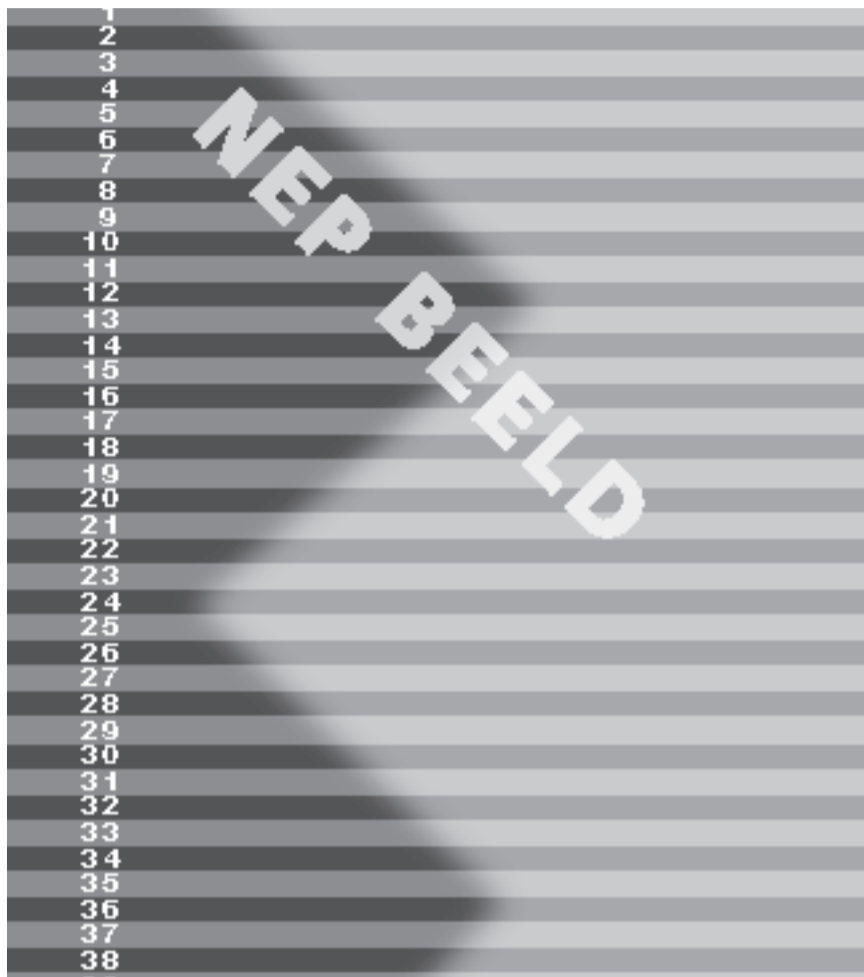
Vlees

KORTING VOOR ABONNEES AGRARISCH DAGBLAD

Lezers van het Agrarisch Dagblad betalen geen € 55, maar slechts € 25 euro entree voor het AGD.Foodlog-debat **Wind of storm?** in samenwerking met het ICSE. Het vindt plaats op 1 april 2009, van 12.30 tot 17.30 uur in het gebouw van het ICSE in Eindhoven (op loopafstand van station en parkeergarages).

De prijs is inclusief broodjeslunch en borrel.

Belangstellenden geven zich op via agd.foodlog@agd.nl
Er zijn 100 plaatsen beschikbaar.
Wie het eerst komt, wie het eerst maalt.

Bijschrift

Foto

Een heel varken, geslacht en wel, levert amper nog 100 euro op. Van het restvlees wordt worst gemaakt die gemaakt, gesneden en gestickerd voor twintig cent per ons naar de super gaat. Het gaat langs de kassa voor een tot meer dan anderhalve euro, wat er ook gebeurt met de varkensprijs. Onderwijl gaan het waspoeder en bier er voor minder dan de inkoopprijs uit. Daar zit het probleem, waar niet alleen de boer maar ook de slager voor bloedt.

Volwaard

De boeren van ZLTO kwamen met de diervriendelijke maar ook nog betaalbaar geprijsde één ster Volwaard-kip. Het kleine Jumbo maakte die kip redelijk bekend in het land. Maar ja, de 5% marktaandeel van Jumbo was niet genoeg. De grote Albert Heijn wilde die kip wel, maar alleen onder huismerk. Weg kip, want die heet nu Puur & Eerlijk. Hij is uitwisselbaar met een Franse binnenscharrelaar. De nieuwe kip van de Nederlandse boeren kan dus straks weer lekker op prijs worden uitonderhandeld. Weg merk, weg onderhandelingspositie. De Dierenbescherming hielp er nog een handje bij, door Albert Heijn vijf jaar lang dingen toe te staan die onder die ene ster helemaal niet mogen. Merkwaardig. Waarom?

Moed

Vorige week was ik bij de jaarlijkse relatiedag van ZLTO in de Efteling, benieuwd als ik was naar de visie die daar gepresenteerd zou gaan worden. Die blijkt te bestaan uit drie delen: samenwerken, moed en het maken van meerwaarde. Ik hoorde alleen niet hoe dat moet. De Nederlandse boer en tuinder moeten wel heel veel goede moed opbrengen om zonder kompas in zo'n zwart gat te springen en te vertrouwen op de goede samenwerking met een afnemer die hem niet kan helpen. De supers zijn namelijk begonnen aan een Europese strijd en hebben nu helemaal geen oog meer voor de belangen van hun leveranciers. Ook zij moeten rennen voor hun leven.

Zulke dilemma's vragen om een helder antwoord. AGD.Foodlog wil daar wat aan doen. Op mijn pagina op de website ondervraag ik voortaan iedere week een boer, tuinder, verwerker, retailer of waarnemer van buiten over zijn visie: waait of stormt het in boerenland?

Dat doen we tot 1 april (nee, geen grap) op de website van de krant. In samenwerking met het op duurzame verandering gerichte ICSE organiseren we op de middag van 1 april een verlicht debat in de oude lichttoren van Philips in Eindhoven. Dat doen we onder de titel Wind of storm? met vooraanstaande blauwe, groene, donkergroene en rode sprekers en het publiek rond de vraag hoe boeren en de verwerkers

COLUMN

schaffelaar

Kop column

000 .....
001 .....
002 .....
003 .....
004 .....
005 .....
006 .....
007 .....
008 .....
009 .....
010 .....
011 .....
012 .....
013 .....
014 .....
015 .....
016 .....
017 .....
018 .....
019 .....
020 .....
021 .....
022 .....
023 .....
024 .....
025 .....
026 .....
027 .....
028 .....
029 .....
030 .....
031 .....
032 .....

033 .....
..... 034 .....
..... 035 .....
..... 036 .....
..... 037 .....
..... 038 .....
..... 039 .....
..... 040 .....
..... 041 .....
..... 042 .....
..... 043 .....
..... 044 .....
..... 045 .....
..... 046 .....
..... 047 .....
..... 048 .....
..... 049 .....
..... 050 .....
..... 051 .....
..... 052 .....
..... 053 .....
..... 054 .....

Quotje

xxx xx

xxx

xxxx xxxx

xxx xxxxx

Marianne Blom is boerin en waterschapsbestuurslid, getrouwd met Sjoerd en moeder van Karin en Ingrid